

İSLÂMÎ AÇIDAN MUSİKİ

“Müzik seslerin mimarisidir.”(Madame de Steal)

“Andolsun,Davuda tarafımızdan bir üstünlük verdik.’Ey dağlar ve kuşlar, onunla beraber tesbih edin.’ dedik.”[1]

“Doğrusu biz akşam sabah onunla beraber tesbih eden dağları,toplu halde kuşları onun emri altına vermiştik. Her biri ona yönelmekteydi.”[2]

Musiki;kainatta olan her şeyin bir terennümüdür. Bu terennüm belli bir ritim ve düzen içerisinde olursa,ruha ve kalbe rahat ve ferahlık verir,aksi takdirde ruhun ve kalbin boğulması ve feryadıdır.

Mevlâna'nın”Dinle Ney'den kim şikayet etmede / Ayrılıktan şikayet etmede.”Kainatta bir ney gibi Vuslat neylerini çalmada ve söylemede...

“Tabiat bana ilham veriyor. Bazı şarkılar benim için bulutlar gibidir,bazıları ise sular gibi...”
Ve;”Biz kainatı hissetmek için müzik dinleriz der Kitaro.

Bir ressam gibi ses renkleri cümbüşünden musiki yapan Kitaro:”Dünyadaki savaşlar uzaydan gelmiyor.İnsanlar meydana getiriyorlar. İşte ben,içlerinde savaşlar yaşayan insanlara bu iç savaşı dindirecek müziği yapmak istiyorum. Her şeyden önce gerçek müzik insanların içinde. Bir bestekarın yaptığı,insanın içindeki bu esrarlı ritmi keşfetmek. Ben de öyle yapıyorum. Tabiat,din,ilim,bir yerde kesişiyorlar. İşte ben,o kesişme noktasında yaşıyorum. Bestelerimi orada yapıyorum.”der.

Bu konuda Bediüzzaman Hazretleri şöyle bir ölçü getirir:”Şeriatça bazı savtlar (sesler) Helal-bazıları da haram kılınmıştır. Evet,ulvi hüzünleri,Rabbani aşkları îras eden sesler,helaldır. Yetimane hüzünleri,nefsani şehavatı tahrik eden sesler,haramdır. Şeriatın tayin etmediği kısım ise,senin ruhuna,vicdanına yaptığı tesire göre hüküm alır.”[3]

C.Meriç:”Şiir duyguların kelimelerle ifadesi,musiki seslerle...”der.[4]

Yusuf İslâm'a,niçin müziği terk ettiği sorulduğunda şöyle cevap verir:”İnsan bir sahilden diğerine ulaşınca,artık kayığı sırtında taşır mı?”der.

“Evin büyüğü def çalmaya heves ederse,ev halkının huyu da raksetmiş olur.”denilir.

Bursalı İsmail Hakkı;Kitabun Necat adlı kitabında musikiyi iki kısımda işler:Biri bedene hitab eden musiki,diğeri,ruha hitab eden ve ikincisini tavsiye eder.

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

N.Uzel ezgi ile ilgili olarak yabana atılmayacak bir hakikatı da şöyle ifade eder:”Ezgi nedir? Ben biliyorum..bilen var mı bilmem. Akıllı sözleri,şeytani nağmelerle yutturmak gibi geliyor bana..yani sözler helal,nağmeler haram..her ne ise..musiki ile barışalım derken bu işlerle uğraşanları darıltmayalım...”[5]

Mevlâna.”Ney gibi hem zehir,hem panzehir;hem elemsiz,hem müştak bir şeyi kim görmüştür? “der. Şerhini yapan Tahir-ul Mevlevi ise şöyle izah eder:”Ney,dinleyenin kabiliyetine göre hem zehir,hem panzehir tesirini gösterir. Hevâ ve heves erbabından olanlara,şüphesiz zehir gibidir. Çünkü kendisindeki şehvaniyet ve hayvaniyeti arttırır. Fakat görülüp işitilen her güzellikten Allah’ı hatırlayan için de,şüphesiz,panzehir gibidir. Çünkü kalbteki gaflet zehirini giderir. Keza (ney),iyi bir arkadaştır ve dinlenilmeye müştaktır. Zira (ney) in mahiyeti torba içinde asılı,yahut bir köşeye dayalı durmakla değil;üflenip dinlenmekle meydana çıkar. Ricalullah hazeratı da ney gibidirler. Şekaveti ebediyye erbabına karşı,zehir-zenberek olurlar. Saadet-i ezeliyye ashabına ise şifa tesiri gösterirler.

“Ney,kanlı bir yoldan bahseder,mecnuna aşkları hikaye eyler.”[6]

Ahmet Hamdi Tanpınar da:”Ney,in biricik sırrı hasrettir.”der.

Müzik konusunda Congreve:”Müziğin,vahşi hayvanları yatıştırarak,kayaları yumuşatacak ve yüz yıllık çınarları eğecek bir çekiciliği vardır.”der.

Vicher ise:”Hiçbir şekil ve hiçbir kelime kalbin derinliklerini ve özelliklerini müzik kadar anlatamaz.”der.

Conficius ise:”Bir memleketin ahlak bakımından nasıl idare edildiğini anlamak isterseniz,o ülkenin müziğini inceleyiniz.”der.[7]

Kırk küsur yıllık Türk-Din musikisi öğretim üyesi olan İlahiyatçı Doç. A. Altıkuşlar ise bu konuda özetle şöyle der:”Garb müziği hristiyan müziğidir. Bütün batı milletlerinin bunda bir iştiraki vardır. Hepsi bu müziği kendisinin olarak kabul eder.

Türk musikisi Cumhuriyetin ilk yıllarında yasak edilmiş (1928) veya yasak süsü verilmiştir. Türk musikisi:”O kadar müessir bir musikidir ki,batı müziğinin kaslara kadar tesir etmesinin yanında,onun tesiri insanın iliklerine kadar işler. akıl hastalarının tedavi edilmesinde kullanıldığı bu gün herkes tarafından bilinmektedir. Hatta musiki ile meşgul olan Türkler öyle reçeteler icat etmişler ki:”Fılan makam,filan günün filan saatlerinde icra edilirse,filan hastalıklara iyi gelir.”diyecek kadar ileri götürmüşlerdir bu işi. Bazı vakfiyelerin kitabelerinde akıl hastalığıyla malul hastaların tedavisi için şu zamanda şu makam çalınсын diye yazdığı vakidir. Tire vakfiyesinde de böyle bir yazı mevcuttur.”[8]

Bunu teyiden ve kendimizin de bulunduğumuz ve şahit olduğumuz;1983 yılında Kayseri İlahiyat’da talebe iken İbni Sina sempozyumu ilk defa o yıl düzenlendiğinde bizde gitmiştik.

Kılıçarslan’ın kızı Melike Gevher Nesibe’nin vasiyeti üzerine yapılan hastahane de ruh hastalarının kalacakları tek kişilik,sağlı sollu koridorun etrafında odalar yapılmış,üstten az bir

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

ışık alıyor. Loş bir hava. Bir kümbeti hatırlatıyordu. Tam oraya girince solda genişçe bir boşlukta ise;müzik aletlerinin konulacağı yer mevcuttu. Yıl ise 602,miladi 1205 idi.[9]

“Müzikle tedavinin efsanevi kaynağı Ahd-i Atik’de Davud Peygamberin Hastakras Saul’ün psişik deprasyonların tedavi için mezamir okuması ve mizmar çalmasına kadar uzanır. Anadolu da Frigler,Dionysos Kültü törenlerinde oynanan Koriband danslarında (oyunlarında) görülen esrime’leri flüt çalarak tedavi ederlerdi. En eski Türk-İslam hastahanelerinden olan Selçuklu Atabek’i Nureddin Zengi’nin 1154’de Şam’da inşa ettirdiği Nureddin hastahanesinde akıl hastaları müzikle tedavi edilirdi. Görülüyor ki müzikle tedavinin kökeni (aslı) çok eskilere uzanır.”
Ve;

“İstanbul’da fatih,Edirne’de Beyazıd bimaristanlarında müzikle psikoterapi uygulanıyordu. Hastaların müziğin ahengi karşısında dinledikleri,ızdıraplarını unutarak musiki nağmeleri sayesinde tedavi edildikleri görülmüştür.”[10]

Musikiyle hastaların tedavi edildiği yerlerden biri olan Manisa’daki Bimaristan (1522) XIX. yüz yıla kadar akıl hastaları tedavi edilmiştir. Kanuni’nin annesi,Yavuz Selim’in eşi Ayşe Hafsa Sultan Tarafından yaptırılmıştır.[11]

“Türkler müzikle tedavinin esasını araplar ve acemlerden almışlardı. Hoca Nasır Musa,Abdalmümin Safi,Saiddin,Barid,Keyhüsrev gibi arab ve acem bilginlerinin ve bilhassa Farabi (870-950) gibi büyük Türk bilgininin kitapları musiki için rehberlerimiz olmuştur. Ve o suretle kabul olmuştur ki,Tabib şuuri;”Madem ki tabib bu mertebeye alim ve usul nakarata arif olmaya,tababette kamil ve sanatta mahir olmayıp teşhisi emraza kadir olamaz.”yani”Müzikten anlamayan bir hekim tıpta bilgin ve mesleğinde yetenekli olmayıp hastalığı teşhise kadir olamaz.”demekteydi.[12]

Nitekim musikiyle tedavi Medinede’de uygulanmış,faydalı sonuçlar alınmıştır.Teğanninin caiz olup,[13] anlaşılabilir ki;her bir makamın birkaç hastalığa,tedavi olabilecek özellikte olduğu bildirilmektedir.[14]

Makamların etkileri ise şöyle sıralanmıştır:

-Rast;Felce.

-Irak;Ateşli yaratılıştaki olanlara (Atıklere)

-İsfahan;Zihin açıklığı,zekayı geliştirme,düşünce ve gönül bağlarının yenilenmesi arzu olunan hastalara.

-Rehavi;Baş ağrısı ve hafakanı olanlara uygundu.

Tabib şuuri bunu şiirle ifade edip,tercümesinde:1)Sevgili gam derdinden yanıp yakılma buna şaşılmaz. (Çünkü) gül bahçesinde bülbül her an rast makamında inler.

2)Sözünün etkisi gönül ehlini hoşça zevklendirir. Çalgıcı ki bade meclisinde Irak makamında

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

fasıl geçer.

3)Yiyip içip eğlenenlerin neşesini yükseltir ve gönle ulaştırır. Mecliste çalgıcının nağmesi her zaman Zirefkend makamındadır.

4)Ey çalgıcı,Rehavi makamında söyle ki kayıtlar ve kederden kurtuluş versin.

5)O nazlı,cilveli sevgili gönlü yanık aşığa neşe verir. Gönülde buluşma ve kavuşma dairsinin (yerinin) arzusuyla Hicaz makamına koyulur.”Ayrıyeten:

“Irak makamı ve benzeri;rengi esmer ve yaratılışı sıcak ve hareketli olanlara...

-Rast ve benzerleri;soğuk mizaçlı ve sarışın olanlara...

-Kucek makamı;soğuk yaratılışı ve beyazlara uygun sayılırdı.”

Milletler açısından da yaptığı tesirler ise:

-Türlere:Uşşak ve benzerleri.

-Araplara:Hüseyini ve benzerleri.

-Acemlere: Irak ve benzerleri.

-Rumlara ve Frenklere:Buselik.”[15]

Ve yine şuuri:”Tadil-i Emzice”adlı kitabında:

-Rast ve rehavi makamları seher zamanlarında etkilidir.

-Hüseyini makamı,sabahleyin.

-Irak makamı;kuşluk vaktinde.

-Nihavende makamı;iki ezan arası etkilidir,der.

Şair Tabibler kitabında da:

-Rast makamı;Felç illetine.

-Neva makamı;Kadın hastalıklarına.

-Zengüle makamı;Kalb hastalıklarına devadır,der.

Yine Rast ve Uşşak makamları;akıl ve kalbde deva ve tesir eder.

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

İngiliz Walter Odington ise:"O hala birinci sırada gelen bir musiki ustasıdır."der.

Avrupa Major gamda 5=4,minörgamda 6=5 fasıla münasebetini İbni Sina ve Farabi'den öğrenmiştir."[16]

Altıncular:"Türk musikisi Tevhide dayalı bir musikidir. O tek sesli bir musikidir. Allah insanda musiki aleti yerine kaim olan hançeresini yaratırken tek sesli söylemeye müsait olarak yaratmıştır.

...Şiir ve musiki alt başı giden iki güzel sanatımızdı. Önce şiir,sonra da buna bağlı olarak musikimiz bozuldu. Bozuldu derken bunlar kendi kendine bozulmadı. Şair ve bestekarlar bozdu. Şiir ve musiki Osmanlıda hep yükseliş göstermişti.

İbni Haldun der:"Musiki milletlerin yükseliş ve çöküşleriyle alakadardır. Milletler yükseldikçe,musikilerde yükselir. Milletler çöktükçe musikilerde çöker. Osmanlının son zamanlarında batının tesiriyle diğer kurumlarının yanında güzel sanatları da çöküntüye uğradı. Bin senelik mazisi olan musikimiz en yüksek seviyesine de Osmanlı zamanında ulaşmıştı.

...İslâm alimleri musikiyi şüpheli bir saha olarak görmüşlerdir. Müziğin bu günkü halini görünce alimlerimizin endişelerini daha iyi anlıyoruz.

Batı müziği size kötü alışkanlıklar kazandırır,sizi hasta eder. Oysa Türk musikisi size şifa verir,farkında olmadan sizi tedavi eder."[17]

Bu konuda İmam-ı Gazâli'nin görüşleri ise:"Yahya bin Muaz der:"Üç şey kaybettik. Bunların yokluğu bize zarardan başka bir şey getirmez. Birincisi,haramdan korumak suretiyle güzel yüz. İkincisi,Diyaneti korumakla güzel söz ve güzel es. Üçüncüsü de vefakarlıkla samimi arkadaşlıktır."der.

Ebul Abbas:"Hızır'ı gördüm ve –Hocalarımızın üzerinde ihtilaf ettiği bu sema' hakkında sizin görüşünüz nedir?diye kendisinden sordum.

-Hızır Aleyhisselam:O,öyle kaygan bir taştır ki,onun üzerine ancak alimler ayak tutturabilir,dedi,der.

Mümşad ed-Dinuri der:Resuli Ekremi rüyada gördüm ve kendisine:-Sema'ı (musikiyi) inkar eder misiniz?diye sordum. Resul-i Ekrem:_Hayır,hiçbir şeyi reddetmem,yalnız onlara söyle,Kur'an ile başlasın ve Kur'an ile bitirsinler,buyurdu"der.

Göz için güzel şeylerden zevk almak,burun için güzel kokulardan zevk almak,dil için güzel şeylerden tat almak ve diğer duygularda da olduğu gibi;kulak için de meşru ve helal,kuş sesi,su sesi,bülbül sesi gibi seslerden zevk alması meşrudur.

Âyette:"Yaratılıştta dilediğini artırır."[18] Buradaki –ziyade eder- in,güzel ses olduğu söylenir.

Hadiste:"Allah-u taâla gönderdiği her peygamberi güzel sesli göndermiştir."(Tirmizi)

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

Âyette:"Seslerin en çirkini merkeb sesidir."[19]buyrulur. Merkebin;ya acıktığından yada şehvetten dolayı anırdığı söylenir.Ebu Süleyman ed-Darani der:"Musiki,kalbde olmayan bir şeyi kalbe koyamaz. Ancak kalbde olanı harekete geçirir.

...Beşikteki çocukta bile güzel sözün tesiri görülen bir gerçektir. Ağlamakta olan çocuğun kulağına giden güzel ses,kendisini susturur ve o sese doğru meyleder. Develer bile katı tabiatları ile,sürücülerinin nağmelerine bayılırdı ağır yük,kendilerine hafif ve uzak mesafede yakın gelir.

...Kuşlar bile,güzel sesini dinlemek için Davud (AS)un başı üstünde saf bağlardı.

...Musikinın zevki de önce sesin kulağa gelmesi ve sonrada kalbin ondan zevk alması iledir.

İmam-ı Gazâli beş sebeble musikinın haram olduğunu söyler:

- 1)Dinletendeki arıza.
- 2)Dinletme aletindeki arıza.
- 3)Ses ayarındaki arıza.
- 4)Dinleyicinin kendisinde veya devamındaki arıza.
- 5)Ve dinleyici şahsın avamdan olma arızasıdır.

Yasaklayanlar delil olarak bazı ayet ve hadislerle beraber Cabir'den rivayet edilen bir hadisi nakleder:"İlk ağlayan ve ilk teğanni eden şeytandır."

Fudayl bin İyaz'da:"Teğanni zinanın efsunudur.."der. Diğer biri:"Kötülüğün elçilerinden biridir."der.

Emevi hükümdarlarından Abdulmelikin oğlu Yezid bin Velid'e Teğanniden sakınınız,zira o hayayı azaltır,şehveti çoğaltır,mürüvveti yıkar ve içki yerine geçer. Sarhoşun yaptığı kötülükleri yaptırır. Şayet mutlaka tağanni isteğini duyuyorsanız kadınları uzaklaştırınız;zira teğanni,zinayı teşvik eder."der.

Bu ifadeleri;sanki bu zamanımızdaki hayranlarını görerek,çılgınlık ve zıvanadan çıkmalarına karşı söylenmiş gibidir.

Hadiste:"Ümmetinden bir grup insan,içki içecek fakat içtikleri içkiye başka ad takacaklardır. Başlarının üstünden def-dümbelek çalınacak ve (yanlarında) şarkıcı kadınlar bulunacaktır. Bundan dolayı Allah bunları yerin dibine geçirecek ve onların bire kısmını da (karakter olarak) maymunlaşmış ve domuzlaşmış hale sokacaktır."[20]

Hadislerde de:"Kim ki şarkıcı bir kadın dinlerse,kıyamet gününde kulağına erimiş kurşun dökülür."

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

“Şarkıcı kadınların satılmasına karşı alınan bedel,zehir ve katrandır. Onların şarkılarını dinlemek haram,kendilerine bakmak ise haramdır. Şarkıcılıktan elde edilen para,köpekten temin edilen kazanç gibidir. Köpeğin satılmasına bedel olarak alınan para ise haramdır. Haramla beslenen bir kimse için en uygun yerde cehennemdir.”[21]

“Zil,şeytanın düdüğüdür. Zil ve köpek bulunan yere melekler girmezler.”[22]

“Helal nikah ile haram nikah arasındaki fark,(helal bir) ses ve def bulunmasıdır.”[23]

Çalgı aletleri hakkında imam-ı Şafii:”Halkın Kur’an-la meşgul olmasını önlemek için bunu zındıklar icad etmişlerdir.”der.[24]

Serahsi fetvasında:”Bir kimsenin yalnız ve tek başına olduğu hallerde dahi,ulvi bir gayeye matuf olmayan;tam tersine eğlenceye yönelik olarak söylediği şarkı ve türkülerde haramdır.”der.[25]

Şibli:”Sema’ın zahiri fitne,batını ise ibrettir. İşaretten anlayan kimseye ibare dinlemek helaldır. İşaretten anlamasa fitneyi uyandırabilir ve felaketlerle karşılaşır”der.

Bir cümle normal ve düz okunurken ya hiç,yada az bir tesir yapar iken;musiki olarak okunduğunda –musikinin özelliği itibarıyla- herkeste bir tesir icra edecektir. İyi ise iyi,kötü ise kötü tesiri olacaktır.

Mehter marşında okunan cümleler,normalde pek tesir etmezken,marş olarak okunduğunda farklı bir duygu galeyana gelecektir.Bu her şeyde de görülür.

Kur’an-ı Kerim-de düz okunması ile,dünyaca meşhur Abdulsamed tarafından okunduğundaki tesir elbette daha farklı olacaktır. Sesi uygun olmayan bir kimsenin okuması halinde de tesir nisbeti azalacaktır.

İ. Gazâli özetle:”-Dünya şehvetleri galib olanlar ve gençlerin çoğu için haramdır. Çünkü sema’ ancak onların gönüllerini istila eden şehvetlerini galeyana getirir.

Sema’ı mahluk suretine tenzil etmeyerek,oyun ve eğlence yolu ile adet haline getirerek zamanlarının çoğunu sema’ ile geçirenler için de mekruhtur.

Yalnız güzel sestten zevk almak için dinleyenlere de mübahtır.

Allah sevgisi kendisine galebe çalıp iyi vasıflarını harekete geçirenler için de sema’ müstehabdır.”der.

Dindeki ciddiyet,Resul-i Ekremin ciddiyetinden fazla olamaz.”[26]

Evet:”Hisleri ve düşünceleri ses,hareket ve aletle anlatma sanatı olan musiki;puta tapan eski yunanlıların büyük putları olan Zeus’un kızları sayılan Mause (Muz) denilen dokuz heykelin adından türediği”ifade edilir.

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

Müzik,milletlerin inanç sistemine,örf ve adetlerine paralel olarak icra edilmiş bir seslendirme sanatıdır.”

Avrupa ve Amerika ülkelerinde ise bugün müzik tam bir çılgınlıktır.

Hristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil'in yasak ettiği müziği sonradan papazlar,hristiyan dinine soktular. Bir çok hurafeler karıştırdıkları,bu bozuk dinleri,ruhları besleyemediği için,müziğin nefislere hoş gelmesi:”Müziğin nefsin gıdası olması” meselesi,ruhani tesir sayıldı ve “Müzik ruhun gıdasıdır.”denilmeye kalkışıldı.”[27]

Peygamberimizin (SAM) Davud'u (AS) övmesinden sonra:”Zaman olurdu ki,bir mecliste Davud'un sesinin tesirinden 400 kişinin cenazesi kaldırılırdı. (Yani bayılıp ölü gibi hareketsiz kalırlardı)”Diğer vakitlerde de bu tür olaylar olurdu.”

Peygamberimiz Ebu Musa el-Eş'ari için:”Andolsun ki ebu Musa'ya Davud hanedanının musikisi gibi bir musiki verilmiştir.”buyurur.[28]

İbni Abbas ayette geçen:”İnsanlardan kimide vardır Allah yolundan bilmeyerek saptırmak ve o yolu eğlence yerine tutmak için batıl ve boş lafa müşteri çıkar.”[29] Batıl ve Boş laftan maksad musiki ve benzeri olduğunu söyler.

Günümüz terbiyecilerinin de belirttiği üzere,musikinin çocuğun şahsiyetinin gelişmesi üzerinde müessir olduğunu söylerler.[30]

musikiye mutlak olarak ne helal denilebilir,ne de haram. Alacağı duruma göre hüküm alır. Bunun meşru dairede olmasını belirten Bediüzzaman şu ölçüyü koyar:”Evet,beşer hakikata muhtaç olduğu gibi,bazı keyifli hevesâta da ihtiyacı var. Fakat bu keyifli hevesât,beşte birisi olmalı.”der.[31]

Peygamberimiz peygamberlikten önce cahiliye dönemindeki eğlenceli düğünlere iki kere arzu ettiği halde dinleyip seyredemeden uyuya kaldığını ve peygamberliğe kadar da böyle bir şeyi arzu etmediğini söyler.[32]Kur'an-da geçen bir çok ayette oyun ve eğlencenin (20 kadar ayetin) hoş olmadığından bahsedilir.

İmam-ı Şâfii:”Eğlence dindar ve mürüvvet sahibi kimselerin işi olmamalı.”der.

M.İbnul Münkedir anlatıyor:”Bana ulaştığına göre,Allah taâla hazretleri kıyamet günü şöyle seslenecektir:”Kulaklarını eğlence ve şeytan çalgısından uzak tutanlar neredeler? Onları misk bahçelerine dahil edin.”

Sonra melaikeye seslenecek:”Onlara benim takdirlerimi duyurun ve haber verin ki,kendilerine artık ne korku var,nede üzüntü.”[33]

Kadın sesi,erkekler için haramdır. Kendi aralarında caizdir. Erkek-kadın karışmamak şartıyla.[34]

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

Erkeklerde belirttiğimiz ölçüler içerisinde harama düşmemek, vesilelikten kaçınarak, hayvani, nefsanî, şehvânî duyguları tahrik etmeyip, düşündüren, ulvi duyguları yücelten, helal olarak nefse küçük bir zevk ücreti çıkararak musiki helaldir.

Zalimi ve kadını övücü mahiyette de olmamalıdır.[35]

İbni Hacer ve Kurtubi gibi alimler ise; tambur ve kemençe gibi fasık, ayyaş ve sefihlerin kullandığı çalgı aletlerini kullanmanın ve dinlemenin icma ile haram olduğu görüşünü ileri sürüyorlar.[36]

Hadiste: "Allah taâla ümmetime içkiyi, kumarı ve darıdan yapılan içki ile davul ve tamburu yasaklamıştır."

"İçki içip davul ve çalgı aletlerini kullanmak yüzünden ümmetimin bir kısmı mesholunacaktır."

Âyette: "Biz onu, Kur'an olarak, insanlara dura dura okuyasın diye (ayet ayet, sure sure) ayırdık; ve yine onu peyderpey indirdik." [37]

"Ve Kur'an-ı tane tane oku." [38]

İhtiyaç ve ölçü mü'minin şiarı olmalıdır.

Kâinat başlı başına bir ilahi musikidir. Her bir varlık o koroda yerini almaktadır. İnce seslilikten kalın sesliliğe varıncaya kadar her ses vardır. Mesela bunlar;

-Kuş sesi, su sesi, bülbül, gök gürültüsü, karga sesi, merkeb, arslan, horoz, dalga, rüzgar vs.. Hepsi ilahi bir musiki halkasını oluşturmaktadır.

Teğanni konusunda Bediüzzaman eserlerinde: "Cenâb-ı Hak Hz. Davud'un (AS) tesbihatına öyle bir kuvvet ve yüksek bir ses ve hoş bir eda vermiştir ki, dağları vecde getirip birer fonoğraf misullü ve birer insan gibi, bir serzakirin etrafında ufki halka tutub, bir daire olarak tesbihat ediyorlardı.

Mağaralı bir dağ, her insanla ve insanın diliyle papağan gibi konuşabilir. Çünkü, aksi sadâ vasıtasıyla –dağın önünde sen "Elhamdulillah" de; dağ da aynen senin gibi "Elhamdulillah" diyecek. Madem bu kabiliyeti, Cenâb-ı Hak, dağlara ihsan etmiştir; elbette o kabiliyet, inkişaf ettirilir ve o çekirdek sünbüllendir." [39]

"Manasız bir eğlence hükmünde olan fonoğraf işletmek, güvercinlerle oynamak, mektub postacılığı yapmak, papağanları konuşturmaya bedel en hoş, en yüksek, en ulvi bir eğlence-i masumaneye çalış ki, dağlar sana Davud-vari birer muazzam fonoğraf olabilsin ve hava-i nesiminin dokunmasıyla eşcar ve nebatattan birer tel-i musiki gibi nağamat-ı zikriye kulağına gelsin ve dağ, binler dilleriyle tesbihat yapan bir acaibul mahlukat mahiyetini gösterebilir ve ekser kuşlar, Hüdhüd Süleymani gibi birer munis arkadaş veya muti birer hizmetkar suretini giysin. hem seni eğlendirebilir, hem müsteid olduğun kemalata da seni şevk ile sevk etsin, öteki lehviyat gibi, insanîyetin iktiza ettiği makamdan seni düşürmesin." [40]

Gece meydana gelen zelzelenin,maddi ve manevi yönden vermiş olduğu elemin sebebini Bediüzzaman şöyle izah eder:”Ramazanı şerifin teravîh vaktinde,kemali neşe ve sürur ile,sarhoşçasına,gayet heveskârane şarkıları ve bazen,kızların sesleriyle,radyo ağzıyla bu mübarek merkezi İslâmiyetin her köşesinde cazibedarâne işittirilmesi,bu korku azabını netice verdi.”[41]

“Medeniyeti hazıra,hikmeti Kur’an-ın ilmi ve ameli i’cazına karşı mağlub oluyor;öylede medeniyetin edebiyat ve belağatı da Kur’an-ın edeb ve belağatına karşı nisbeti,öksüz bir yetimin muzlim bir hüzün ile ümitsiz ağlayışı;hem süfli bir vaziyette sarhoş bir ayyaşın velvele-i gınasının (şarkı demektir.) nisbeti ile ulvi bir aşğın muvakkat bir iftiraktan müştakane,ümitkârâne bir hüzün ile ğınası (şarkısı);hem,zafer veya harbe ve ulvi fedakarlıklara sevk etmek için teşvikkarâne kasaid-i vataniyeye nisbeti gibidir. Çünkü,edeb ve belağat tesir-i üslub itibariyle ya hüzün verir,neşe verir. Hüzün ise,iki kısımdır: Ya Fakdul Ahbabdan gelir,yani ahbabsızlıktan,sahipsizlikten gelen karanlıklı bir hüzündür ki,dalalet-alûd,tabiat-perest,gafletpişe olan,medeniyetin edebiyatının verdiği hüzündür. İkinci hüzün,Firakul Ahbabdan gelir. Yani ahbab var;firakında müştakane bir hüzün verir. İşte şu hüzün,hidayetedâ,nurefşân,Kur’an-ın verdiği bir hüzündür. Amma neşe ise,oda iki kısımdır: Birisi,nefsi hevesatına teşvik eder. Oda tiyatrocı,sinemacı,romancı medeniyetin şe’nidir. İkinci neşe,nefsi susturup,ruhu,kalbi,aklı,sırrı,maâliyata,vatanı aslilerine,makarrı ebedilerine,ahbab-ı uhrevilerine yetişmek için latif ve edebli masumane bir teşviktir ki;oda cennet ve saadet-i ebediyeye ve rü’yeti Cemalullaha beşeri sevk eden ve şevke getiren Kur’an-ı mu’cizül beyanın verdiği neşedir.”[42]

İnsandaki kötü duyguları harekete getirip şarkı söyleyen haylaz bir gencin şefkat tokadı yemesine sebep olacağını Bediüzzaman şöyle bir olayla anlatır:”Hamza namında 16 yaşında sesi güzel olmasından şarkı söylüyor,başkalarının da iştahalarını açıyor,haylazlık ediyordu. O’na dedim:Böyle yapma,tokat yiyeceksin. Birden,ikinci gün bir eli yerinden çıktı,iki hafta azabını çekti.”[43]

MEHMET ÖZÇELİK

[1] Sebe’.10.

[2] Sad.18-19.

[3] İşarat-ül İ’caz. B. Said Nursi. Sh.78,Bak. Kastamonu Lahikası. B. Said Nursi.Sh.176.

[4] Nur Sohbetleri. N.Şahiner.Sh.48.

[5] Zaman Gazt. 5-2-1994.

[6] Mesnevi Şerhi.Mütr.T.Mevlevi. 1 / 65.

[7] Güzel Sözler Antolojisi.B.eren.Sh.116.

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

[8] Zaman Gazt.1-5-1994,16-11-1994.

[9] Ayriyeten bakınız. Kayseri Şehri. H. Edhem. Sh.57-59.

[10] Türk Tababeti Tarihi.Dr.O.Şevki.Sh.136-137,Bak.Evliya Çelebi Seyahatnamesi. Neşr.Z.Danışman. 13 / 463.

[11] Osmanlı Medeniyeti Tarihi. Editör.E.İhsanoğlu. 1 / 262,bak Türk Tababeti Tarihi.age.136-137.

[12] Türk Tababeti Tarihi.age.sh.137-138,Bak.Divan Edebiyatı.A.Sırrı Levend.Sh.243.

[13] Tasavvuf.Mahir İz.sh.182.

[14] Bak.Zaman gazt.2-10-1993,Yeni Asya gazt.8-1-1994.

[15] Türk tababeti Tarihi.age.sh.140-142.

[16] Müslüman İlim Öncüleri Ansiklopedisi. Ş. Döğen.Sh.186.

[17] Age. 1 / 5-94.

[18] Fatır.1.

[19] Lokman.19.

[20] İbni Mace. 2 / 1333,Bak.Ahmed bin Hanbel.Müsned. 5 / 329.

[21] Feyzul Kadir. 3 / 339.

[22] Müslim. 3 / 1672.

[23] Müsned. 4 / 259,Nee-i. 6 / 127.

[24] İslamda resim Heykel ve Musiki.Sh.97.

[25] Age.Sh.95.

[26] İhya-u ulumiddin. 2 / 677-751.

[27] Yeni Rehber ansiklopedisi. 15 / 95-96.

[28] Bak Büyük Günahlar C.Yıldırım. 1 / 285-295.

[29] Lokman.6.

İslâmi Açıdan Musiki

Mehmet ÖZÇELİK tarafından yazıldı.

Pazar, 26 Eylül 2010 05:20 -

[30] Bak Kütüb-ü Sitte Muhtasarı Prof.İ.Canan. 8 / 66-67.

[31] Nur Aleminin Bir Anahtarı.Sh.18.

[32] Kütüb-ü Sitte Muhtasarı.age. 11 / 219-223.

[33] Age. 12 / 321-332.

[34] Fetvalar.Ahmet Şahin.Sh.197-198.

[35] Fetvalar.H.Güvenç.Sh. 1 / 235.

[36] Age. III / 183.

[37] İsrâ.106.

[38] Müzzemmil.4.

[39] Sözler.Sh.235.

[40] Age. Sh.236-237.

[41] Age.Sh.158.

[42] Age.Sh.374-375.

[43] Şualar. B. Said Nursi.Sh.280.